

DOI: [10.32702/2307-2105-2019.5.42](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2019.5.42)

УДК: 657:1

Л. В. Коваль,
к. е. н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку,
Вінницький національний аграрний університет
ORCID: 0000-0003-3637-850x

ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ

L. Koval
Candidate of Economic Sciences, associate professor
Associate Professor of the Accounting Department,
Vinnytsia National Agrarian University, Vinnytsia

ACCOUNTING POLICY IN MANAGEMENT ENTERPRISE

В статті розглянуто питання формування облікової політики та визначено її роль в управлінні підприємством. Наведено визначення облікової політики відповідно до чинного законодавства та міжнародної практики. Здійснено порівняння понятійного апарату. Встановлено, що головне призначення облікової політики зводиться до визначення найоптимальніших методів ведення обліку для конкретного підприємства. Окреслено зв'язки між категоріями облікової політики.

Запропоновано структуру наказу про облікову політику, що враховує управлінський аспект його діяльності. Виокремлено етапи формування облікової політики та встановлено її значення для різних груп користувачів. Досліджено проблемні питання формування облікової політики та встановлено її взаємозв'язок з показниками діяльності підприємства. Зазначено елементи облікової політики щодо основних об'єктів обліку. Сформовано напрямки впливу політики обліку на фінансові результати діяльності підприємства. На основі проведеного дослідження зроблені відповідні висновки.

The article deals with the issues of formation of accounting policy and its role in the management of the enterprise. Modern economic conditions encourage managers of enterprises to quality management of the latter. To make managerial decisions, you need to have a powerful information base that will serve as a foundation for these purposes. The basis of information management guidance is the accounting information, so an important point in the management of the enterprise is the formation of an optimal accounting policy, which will ensure the possibility of complete and accurate formation of accounting data.

The main purpose of the accounting policy is to establish the accounting methods that are most advantageous for a particular enterprise and, based on them, to prepare financial statements that meet the established qualitative characteristics. Consequently, when setting the accounting policy, the enterprise should choose the principles, methods and procedures of accounting so as to reliably reflect the financial position and results of its activities and ensure the comparability of financial statements

It should be noted that the principles, methods and procedures are interrelated and have their own hierarchical sequence.

Typically, accounting policies are formed for a particular enterprise, taking into account the organizational, technical and methodological aspects of its activities. Thus, the accounting policy has, respectively, organizational, technical and methodological components.

In addition, it is imperative for accountancy policy to take into account the managerial aspect.

In addition, the company pursues its own interests, which are often in attracting new investments and increasing returns. Thus, the arbitrary choice of accounting methods leads to real changes in the composition of requirements and obligations of enterprises. In this connection, the study and development of a model for the formation of an optimal accounting policy of an enterprise in market conditions becomes important.

Undoubtedly, accounting policy is an instrument of accounting management at an enterprise. However, the accounting policy value goes beyond this process.

Elements of accounting policies affect company credentials, reporting articles and analytical performance. Therefore, among the standard variety of alternatives, one should choose the one that will most effectively be presented by the company.

On the basis of the conducted research, appropriate conclusions were drawn.

Ключові слова: облікова політика; підприємство; управління; елементи облікової політики; облік.

Key words: accounting policy; enterprise; management; elements of accounting policy; accounting.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями.

Сучасні умови господарювання спонукають керівників підприємств до якісного управління останніми. Для прийняття управлінських рішень необхідно мати потужну інформаційну базу, що слугуватиме фундаментом для цих цілей. Основою інформаційного забезпечення керівництва є облікова інформація, тому важливим моментом в управлінні підприємством є формування оптимальної облікової політики, що забезпечить можливість повного та достовірного формування даних обліку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питання формування облікової політики та визначення її ролі в управлінні підприємством розглядали такі науковці як: П.П. Баранцев [3], Т.В. Войтенко [4], В.В. Євдокимов [10], Т.О. Мулик [12], В.М. Пархоменко [3], Н. Радіонова [5], М. Я. Черній [9] та ін. Однак дані дослідження стосувалися лише певного напрямку. Комплексне дослідження не було проведене. В зв'язку з цим тема дослідження є актуальною та беззаперечно важливою.

Мета статті. Метою статті є розкриття ролі та значення облікової політики в управлінні підприємством.

Виклад основного матеріалу дослідження. Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» облікова політика – це сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для ведення бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової звітності [1].

В міжнародній практиці використовують термін «облікові політики», що означає конкретні принципи, основи, домовленості, правила та практика, застосовані суб'єктом господарювання при складанні та поданні фінансової звітності [2].

Порівнявши вітчизняне та зарубіжне законодавство слід відмітити, що у нас облікова політика розглядається в загальному до усіх об'єктів обліку. В той час як за кордоном облікова політика стосується конкретного об'єкта обліку, а їх сукупність окреслює облікові політики підприємства.

Трактування терміну «облікова політика» як у міжнародному, так і в вітчизняному законодавствах передбачає, що підприємство до початку звітного періоду вибирає в межах, встановлених стандартами або іншими нормативними документами, певні методи, методика, способи оцінки, форми організації обліку, які використовуються ним для ведення поточного обліку і складання фінансової звітності. З одного боку, це забезпечує однозначність тлумачення показників фінансової звітності, а з іншого – створює умови для здійснення фінансового менеджменту [12].

Головне призначення облікової політики — встановити найвигідніші для конкретного підприємства методи обліку та на їх підставі скласти фінансову звітність, що відповідає встановленим якісним характеристикам. Отже, формуючи облікову політику, підприємство має обирати принципи, методи і процедури обліку так, щоб достовірно відобразити фінансовий стан і результати своєї діяльності та забезпечити зіставність фінансових звітів [4].

Слід зазначити, що принципи, методи та процедури взаємопов'язані та мають свою ієрархічну

послідовність. Тому доцільно буде навести взаємозв'язок між категоріями облікової політики (таблиця 1).

Таблиця 1.
Взаємозв'язки між категоріями облікової політики [9]

Принципи облікової політики	Автономності, безперервної діяльності, періодичності, єдиного грошового вимірника, історичної собівартості, нарахування та відповідності доходів і витрат, повноти висвітлення, обачності, превалювання сутності над формою, постійності.			
Методи бухгалтерському обліку	Хронологічне і систематичне спостереження	Вимірювання господарських засобів, процесів	Поточне групування	Підсумкове узагальнення
Прийоми бухгалтерського обліку	Документування	Оцінка	Рахунки	Баланс
	Інвентаризація	Калькулювання	Подвійний запис	Фінансова звітність
Процедури бухгалтерського обліку	Збір, пошук, реєстрація, перевірка інформації	Вимірювання, оцінка, розрахунок	Класифікація, обробка, часткове узагальнення	Повне узагальнення, зберігання інформації

Складовими аспектами облікової політики в Україні є:

1) теоретичні засади бухгалтерського обліку – базуються на загальнонаукових основах бухгалтерського обліку та основних законодавчих актах, що регулюють діяльність в цій сфері; також включають в себе основні принципи, дотримання яких є основою відображення в обліку господарських операцій;

2) методика – це сукупність методів та критеріїв оцінки, що регламентують облік основних засобів та малоцінних необоротних активів, запасів, фінансових інвестицій, розрахунків, забезпечень, доходів та витрат;

3) практика – включає в себе безпосереднє ведення обліку на вище перерахованих ділянках шляхом реєстрації в первинних документах та їх обробки; відображення господарських операцій згідно діючого Плану рахунків; узагальнення інформації в облікових регістрах обраної форми обліку; організація внутрішнього контролю та взаємодії бухгалтерії з іншими службами господарюючого суб'єкта [3, с. 89].

Як правило, облікова політика формується під конкретне підприємство, враховуючи організаційні, технічні та методичні аспекти його діяльності. Таким чином, облікова політика має відповідно організаційні, технічні та методичні складові. Попри це, встановленої структури наказу про облікову політику не існує. Його формування покладається виключно на саме підприємство, з врахуванням усіх особливостей діяльності суб'єкта господарювання.

Окрім цього вкрай необхідним при формуванні облікової політики є врахування управлінського аспекту. В зв'язку з цим потрібно формувати наказ про облікову політику використовуючи наступну структуру (таблиця 2).

Таблиця 2.
Пропонована структура наказу про облікову політику підприємства

№ п/п	Складові	Наповнення
1	Організаційна	Організація роботи облікового апарату, формування додатків до наказу про облікову політику підприємства
2	Технічна	Вибір форми ведення обліку, технічне забезпечення облікового процесу
3	Методична	Облікове забезпечення об'єктів обліку
4	Управлінська	Система показників діяльності підприємства, бюджетування та контроль

Слід зазначити, що інформація управлінського характеру є конфіденційною, тому в розділі, що стосується управлінської складової необхідно наводити загальну інформацію, а більш конкретну у додатках, до яких матимуть доступ тільки певні користувачі інформації.

Крім того, підприємство переслідує власні інтереси, які найчастіше полягають у залученні нових інвестицій та підвищенні доходності. Таким чином, умовний за своєю природою вибір методики обліку призводить до реальних змін у складі вимог і зобов'язань підприємств. У зв'язку з цим важливого значення набуває дослідження та розробка моделі формування оптимальної облікової політики підприємства в ринкових умовах [5].

Облікова політика регламентується наказом про облікову політику підприємства, що містить опис методичних принципів, питань техніки та організації бухгалтерського обліку. Проте цей документ не повинен стати єдиним, а лише основним у питаннях узгодження правил ведення бухгалтерського обліку, складання фінансової звітності на підприємстві. Наказ слід доповнювати внутрішніми правилами, інструкціями, положеннями, регламентами, рішеннями власників тощо. Крім того, на кожному

підприємстві повинна бути розроблена та затверджена проектна документація з побудови бухгалтерського обліку, до якої належать графіки документообороту, план організації бухгалтерського обліку, проекти автоматизації бухгалтерського обліку, інші, що забезпечують документальне оформлення не лише прийнятних способів ведення бухгалтерського обліку, складання фінансової звітності, але й засобів їх реалізації [9].

Враховуючи значення облікової політики в управлінні підприємством необхідно виділити етапи її формування. На сьогодні, науковці не мають однієї думки щодо кількості етапів формування облікової політики. Проте, на нашу думку, їх має бути вісім (рисунок 1).

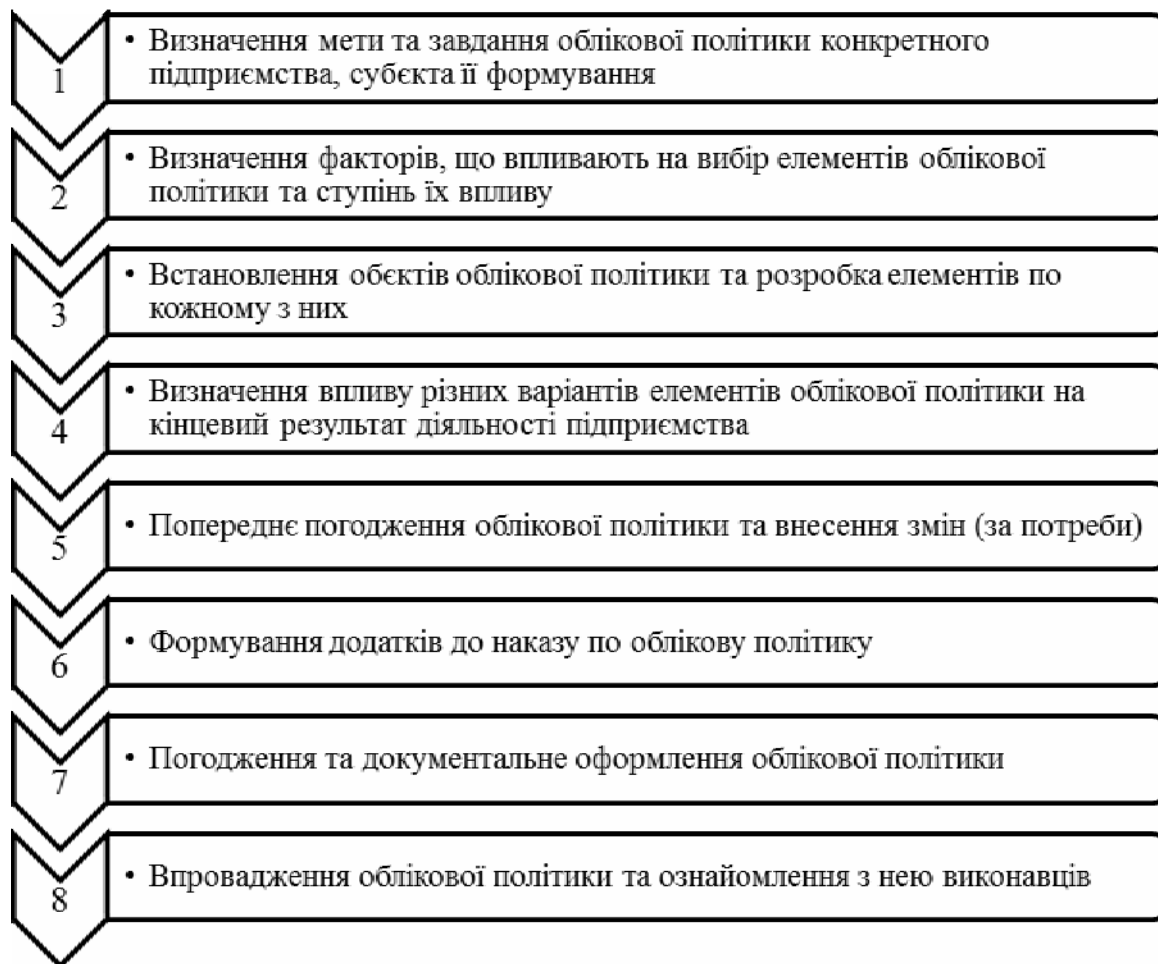

Рис. 1. Етапи формування облікової політики

Слід зазначити, що досить важливим є формування облікової політики за етапами саме у встановленій послідовності. Тому що кожен наступний етап неможливий без виконання попереднього. Таким чином вони є взаємопов'язаними.

Безумовно, облікова політика є інструментом управління бухгалтерським обліком на підприємстві. Однак значення облікової політики виходить за межі цього процесу. Як інструмент управління облікова політика підприємства має виконувати такі функції:

- інформаційну, яка проявляється при аналізі форм фінансової звітності зовнішніми та внутрішніми користувачами;
- захисну, при аудиторських і податкових перевірках, вирішенні судових спорів, тощо;
- регулюючу, яка направлена на коректне відображення господарських процесів і зниження трудомісткості облікового процесу [12].

При цьому облікова політика підприємства має різне значення для користувачів облікової інформації (рисунок 2).

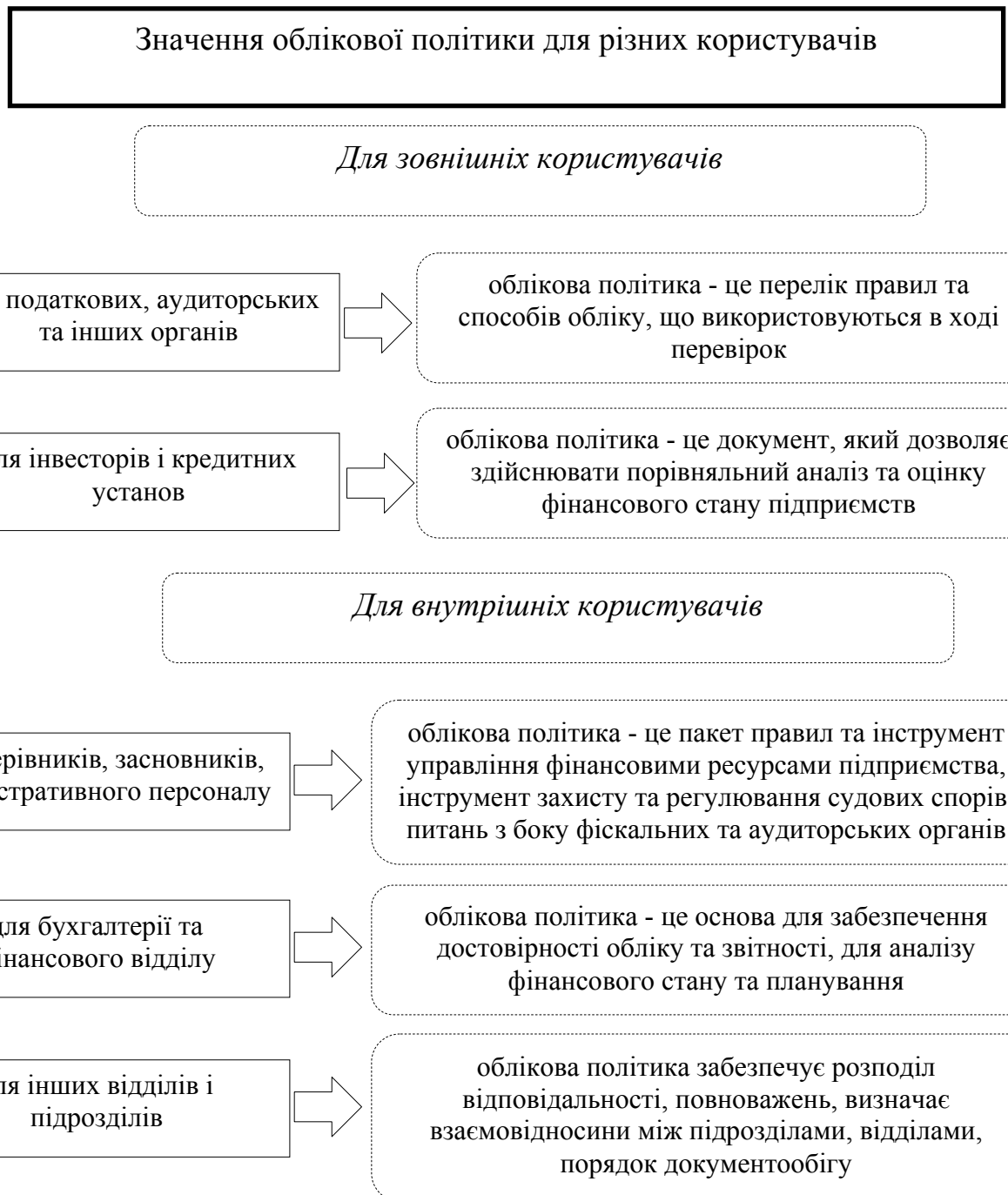

Рис. 2. Значення облікової політики для різних користувачів [12]

Так як облікова політика займає вагомe місце в управлінні підприємством, тому слід визначити її проблемні питання.

Насамперед, на сьогодні не існує єдиного нормативного документа, що регулює усебічні питання формування, змісту та зміни облікової політики підприємств.

Так, визначення терміну «облікова політика» та право підприємства на самостійне її формування наведено у Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [1]. Загальні положення та основні елементи облікової політики наведені в листі Міністерства фінансів України «Про облікову політику» [6]. Окрім цього визначення облікової політики та порядок її висвітлення прописано в НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [7]. Особливої уваги заслуговують методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства [8], що розкривають загальні положення та порядок її формування, а також інформацію щодо зміни облікової політики. Для усунення вищезазначеного слід розробити та запровадити відповідне П(С)БО.

Наступним проблемним моментом у формуванні та дотриманні облікової політики є її формальний характер. Так, сьогодні, на жаль, існують підприємства, які або не мають взагалі розробленого наказу про облікову політику, або він носить формальний характер і не забезпечує процес організації та ведення обліку на

належному рівні. Така ситуація спричинена відсутністю поглибленої відповідальності. Так. На сьогодні за відсутність наказу про облікову політику передбачена лише адміністративна відповідальність, і то лише для підприємств, що є бюджетними, або з ними співпрацюють.

Окрім цього відсутня чітко прописана структура наказу про облікову політику та його наповненість, що призводить до невпорядкованості інформації під час його формування.

Поряд з цим слід звернути увагу на питання формування елементів облікової політики щодо оподаткування підприємства (організація та ведення податкового обліку, порядок розрахунку та сплати податків та зборів та ін.).

Ще одним із недоліків є невідповідність фактичних методів ведення обліку обраній обліковій політиці. Це відбувається тоді, коли в наказі не відображаються зміни облікової політики.

Усунення даних недоліків забезпечить повне та своєчасне забезпечення організації та ведення обліку на підприємстві.

На вибір і обґрунтування облікової політики підприємства впливають такі основні фактори:

- форма власності та організаційно-правова форма підприємства;
- галузева приналежність або вид діяльності;
- обсяги діяльності, чисельність працівників і т.п.;
- система оподаткування;
- ступінь свободи діяльності в ринкових умовах (самостійність рішень в питаннях ціноутворення, вибору партнерів);
- стратегія фінансово-господарського розвитку (мета і завдання економічного розвитку, очікувані напрямки інвестицій);
- наявність матеріальної бази (забезпечення комп'ютерною технікою й іншими засобами оргтехніки, програмними продуктами тощо);
- система інформаційного забезпечення підприємства (по всіх необхідних для ефективної діяльності підприємства напрямках);
- рівень кваліфікації бухгалтерських кадрів, ініціативи керівників підприємства;
- система матеріального стимулювання і ефективності роботи підприємства [10].

Метою здійснення господарської діяльності є отримання прибутку, що визначає собою фінансовий результат діяльності підприємства. Обрана облікова політика має прямий вплив на його формування (рисунок 3).

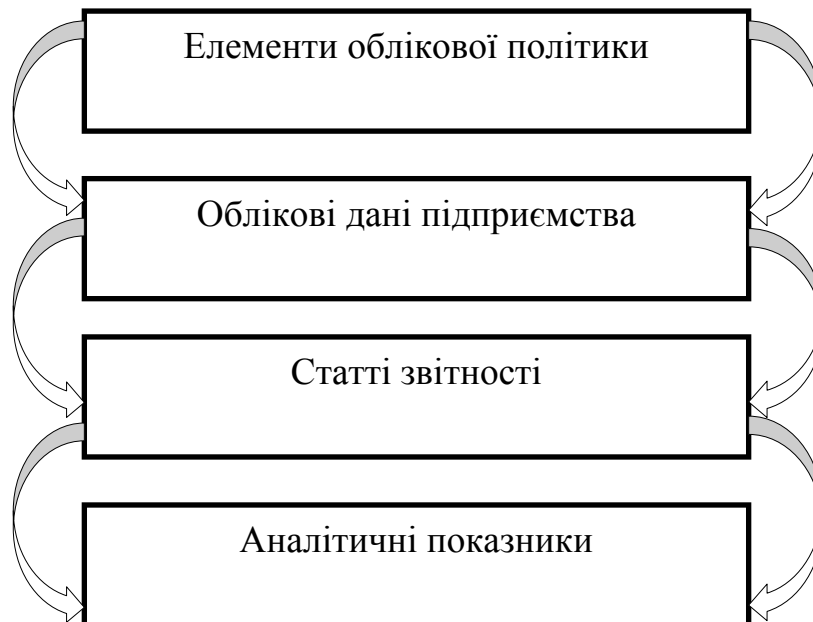

Рис. 3. Взаємозв'язок облікової політики та показників підприємства

Як можна бачити з рисунка, елементи облікової політики впливають на облікові дані підприємства, статті звітності та аналітичні показники. Тому серед нормативного різноманіття альтернативних варіантів слід обрати той, що найефективніше представить підприємство. Основні елементи облікової політики стосовно основних об'єктів обліку наведено в таблиці 3.

Таблиця 3.

Елементи облікової політики підприємства щодо об'єктів обліку *

№ з/п	Назва методичного елемента	Варіанти вибору	Підстава вибору
1	Межа суттєвості	Визначається керівництвом підприємства, якщо інше не передбачено положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку	НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [7]
2	Тривалість операційного циклу	Встановлюється підприємством самостійно	НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [7]
3	Методи амортизації основних засобів і нематеріальних активів	- прямолінійний; - метод зменшення залишкової вартості; - метод прискореного зменшення залишкової вартості; - кумулятивний; - виробничий метод	ПКУ [11], П(С)БО 7 «Основні засоби» [7], П(С)БО 8 «Нематеріальні активи» [7]
4	Методи амортизації інших необоротних матеріальних активів	- прямолінійний; - виробничий; - метод 50%/50% - метод 100%	ПКУ [11], П(С)БО 7 «Основні засоби» [7]
5	Строк корисного використання основних засобів та нематеріальних активів	Визначається підприємством самостійно, з врахуванням норм Податкового кодексу України	ПКУ [11], П(С)БО 7 «Основні засоби» [7], П(С)БО 8 «Нематеріальні активи» [7]
6	Переоцінка необоротних активів та періодичність зарахування сум дооцінки необоротних активів до нерозподіленого прибутку	Встановлюється підприємством самостійно	П(С)БО 7 «Основні засоби» [7]
7	Величина вартісного критерію належності матеріального активу до малоцінних необоротних активів	Встановлюється підприємством самостійно	П(С)БО 7 «Основні засоби» [7]
8	Одиниця обліку запасів	— найменування; — однорідна група (вид).	П(С)БО 9 «Запаси» [7]
9	Оцінка запасів при їх вибутті	- метод ідентифікованої собівартості відповідної одиниці запасів; - метод середньозваженої собівартості; - метод собівартості перших за часом надходження запасів (ФІФО); - метод нормативних затрат; - метод ціни продажу.	П(С)БО 9 «Запаси» [7]
10	Періодичність визначення середньозваженої собівартості одиниці запасів	Встановлюється підприємством самостійно	П(С)БО 9 «Запаси» [7]
11	Порядок обліку та розподілу транспортно-заготівельних витрат	— віднесення прямо до первісної вартості придбаних запасів; — застосування окремого субрахунку обліку транспортно-заготівельних витрат; — оцінка товарів за цінами продажу та окремого субрахунку обліку транспортно-заготівельних витрат (на підприємствах роздрібною торгівлі).	П(С)БО 9 «Запаси» [7]

12	Визначення величини резерву сумнівних боргів	- визначення абсолютної величини сумнівних боргів; - із застосуванням коефіцієнта сумнівності (сума добутків поточної дебіторської заборгованості відповідної групи та коефіцієнта сумнівності відповідної групи)	П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» [7]
13	Метод розрахунку коефіцієнта сумнівності	- визначення середньої питомої ваги списаної протягом періоду дебіторської заборгованості у сумі дебіторської заборгованості на початок відповідного періоду; - класифікацією дебіторської заборгованості за строками непогашення; - визначення питомої ваги безнадійних боргів у чистому доході	П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» [7]
14	Створення забезпечень для відшкодування наступних (майбутніх) витрат і платежів	— на додаткове пенсійне забезпечення; — на виконання гарантійних зобов'язань; — на реструктуризацію; — на виконання зобов'язань за обтяжливими контрактами	П(С)БО 11 «Зобов'язання» [7]
15	Методи відображення фінансових інвестицій на дату балансу	— за справедливою вартістю; — за собівартістю інвестиції з урахуванням зменшення корисності; — за методом участі в капіталі.	П(С)БО 12 «Фінансові інвестиції» [7]
16	База розподілу витрат за операціями з інструментами власного капіталу	— кількість акцій; — сума операції.	П(С)БО 13 «Фінансові інструменти» [7]
17	Методи оцінки ступеня завершеності операції з надання послуг	— визначення питомої ваги обсягу послуг, наданих на певну дату, у загальному обсязі послуг, які мають бути надані — визначення питомої ваги витрат, понесених підприємством у зв'язку з наданням послуг, у загальній очікуваній вартості таких витрат.	П(С)БО 15 «Дохід» [7]
18	Методи калькулювання виробничої собівартості продукції (робіт, послуг)	Самостійно обираються підприємством	П(С)БО 16 «Витрати» [7]
19	Перелік і склад статей калькулювання виробничої собівартості продукції (робіт, послуг); перелік і склад постійних і змінних загальновиробничих витрат	Визначається підприємством самостійно	П(С)БО 16 «Витрати» [7]
20	Бази розподілу загальновиробничих змінних та розподілених постійних загальновиробничих	— години роботи; — заробітна плата; — обсяг діяльності; — прямі витрати тощо.	П(С)БО 16 «Витрати» [7]
21	Періодичність ведення обліку відстрочених активів та зобов'язань	— щокварталу, на дату проміжної фінансової звітності; — раз на рік, на дату річної фін. звітності.	П(С)БО 17 «Податок на прибуток» [7]
22	Методи визначення ступеня завершеності робіт за будівельним контрактом	— вимірювання та оцінка виконаної роботи; — співвідношення обсягу завершеної частини робіт та їх загального обсягу за будівельним контрактом у натуральному вимірі; — співвідношення фактичних витрат із початку виконання будівельного контракту до дати балансу та очікуваної (кошторисної) суми загальних витрат за контрактом.	П(С)БО 18 «Будівельні контракти» [7]
23	База розподілу	— прямі витрати;	П(С)БО 18 «Будівельні

	загальноновиробничих витрат при нормальній потужності	— обсяги доходів; — прямі витрати на оплату праці; — відпрацьований будівельними машинами і механізмами час; тощо	контракти» [7]
24	Застосування чи незастосування для перерахунку доходів, витрат і руху грошових коштів середньозваженого валютного курсу відповідного місяця	Встановлюється підприємством самостійно	П(С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів» [7]
25	Оцінка активів чи зобов'язань в операціях пов'язаних сторін	- метод порівнюваної неконтрольованої ціни; - метод ціни перепродажу; - метод «витрати плюс»; - метод балансової вартості	П(С)БО 23 «Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін» [7]
26	Вартість залишку незавершеного виробництва і готової продукції (для суб'єктів малого підприємництва)	— інвентаризацією на кінець звітного року (або кварталу) встановлюється залишок незавершеного виробництва, який оцінюється за прямими матеріальними витратами і прямими витратами на оплату праці; — вартість залишку визначається на підставі первинних документів, якими оформляється рух готової продукції. Залишок готової продукції оцінюється за справедливою вартістю (ціна реалізації за вирахуванням непрямих податків, витрат на збут і суми прибутку, виходячи з прибутку для цього конкретного виду готової продукції).	П(С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва»
27	Програми виплат працівникам	Самостійно визначаються підприємством відповідно до чинного законодавства	П(С)БО 26 «Виплати працівникам»
28	Види сегментів та їх пріоритетність	— географічний виробничий; — географічний збутовий; — господарський.	П(С)БО 29 «Фінансова звітність за сегментами»
29	Підхід до обліку фінансових витрат	— включення фінансових витрат до того звітного періоду, в якому вони були нараховані; — капіталізація фінансових витрат.	П(С)БО 31 «Фінансові витрати»
30	Суттєвий час (час, який для цілей класифікації активу як кваліфікаційного є суттєвим)	Самостійно обирається підприємством: — час, що перевищує три місяці	П(С)БО 31 «Фінансові витрати» Лист Мінфіну від 01.06.2006 р. № 31-34000-10-5/11601.
31	Кваліфікаційні активи	Самостійно визначаються підприємством з урахуванням суттєвості часу, необхідного для їх створення	П(С)БО 31 «Фінансові витрати»
32	Методи оцінки об'єктів інвестиційної нерухомості	— за справедливою вартістю, якщо її можна достовірно визначити; — за первісною вартістю, зменшеною на суму на рахованій амортизації з урахуванням втрат від зменшення корисності та вигод від її відновлення.	П(С)БО 32 «Інвестиційна нерухомість»
33	Склад витрат на розвідку корисних копалин	Самостійно визначається підприємством	П(С)БО 33 «Витрати на розвідку запасів корисних копалин»

**Сформовано автором на основі [7, 11]*

Після того як було визначено, які процедури, способи і методи бухгалтерського обліку необхідні підприємству, аби фінансова звітність найбільш повно і достовірно розкривала його стан та всі необхідні аспекти діяльності, потрібно зафіксувати їх у наказі. Хоча розробляється облікова політика з переважною участю фахівців з бухгалтерського обліку, затвердження наказу про облікову політику прерогатива керівництва підприємства. У наказі про облікову політику підприємству доцільно зосередити увагу на тому, які методи та процедури із запропонованих національним законодавством альтернатив обирає дане підприємство [5].

При розробці облікової політики слід враховувати наслідки, до яких призведе її реалізація. Напрямки впливу облікової політики на результат діяльності підприємства наведено в таблиці 4.

Таблиця 4.
Вплив облікової політики підприємства на фінансові результати [10]

№ п/п	Варіанти застосування		На що впливає
Елементи облікової політики, вибір яких впливає на зменшення фінансового результату підприємства			
1	Знос (амортизація) необоротних активів	прискорена	податок на прибуток поточні прибутки власників коефіцієнт концентрації капіталу коефіцієнт стійкості економічного зростання коефіцієнт рентабельності активів коефіцієнт рентабельності капіталу коефіцієнти рентабельності продукції
		сповільнена	майбутні прибутки власників коефіцієнт оборотності активів
2	Переоцінка (дооцінка) основних засобів		податок на прибуток поточні прибутки власників коефіцієнт стійкості економічного зростання коефіцієнт оборотності активів коефіцієнт рентабельності активів коефіцієнт рентабельності капіталу
3	Списання вартості матеріальних-виробничих запасів	ФІФО	майбутні прибутки власників
			коефіцієнт оборотності активів коефіцієнт оборотності запасів
4	Порядок списання витрат на витрати майбутніх періодів	протягом менш довгого періоду	податок на прибуток поточні прибутки власників коефіцієнт концентрації капіталу коефіцієнт стійкості економічного зростання коефіцієнт рентабельності активів коефіцієнт рентабельності капіталу коефіцієнти рентабельності продукції
			податок на прибуток поточні прибутки власників коефіцієнт поточної ліквідності коефіцієнт концентрації капіталу коефіцієнт стійкості економічного зростання коефіцієнт рентабельності активів коефіцієнт рентабельності капіталу коефіцієнти рентабельності продукції
Елементи облікової політики, вибір яких впливає на збільшення фінансового результату підприємства			
1.	Знос (амортизація) необоротних активів	прискорена	майбутні прибутки власників коефіцієнт оборотності активів
		сповільнена	податок на прибуток поточні прибутки власників коефіцієнт концентрації капіталу коефіцієнт стійкості економічного зростання коефіцієнт рентабельності активів коефіцієнт рентабельності капіталу коефіцієнти рентабельності продукції
2	Переоцінка (дооцінка) основних засобів		майбутні прибутки власників коефіцієнт концентрації капіталу
3	Списання вартості матеріальних-виробничих	ФІФО	податок на прибуток поточні прибутки власників коефіцієнт поточної ліквідності коефіцієнт концентрації капіталу

	запасів		коефіцієнт стійкості економічного зростання
			коефіцієнт рентабельності активів
			коефіцієнт рентабельності капіталу
			коефіцієнти рентабельності продукції
4	Порядок списання витрат на витрати майбутніх періодів	протягом менш довгого періоду	майбутні прибутки власників
			коефіцієнт оборотності активів
5	Спосіб обчислення собівартості	підрахунок скороченої собівартості	майбутні прибутки власників
			коефіцієнт оборотності активів
			коефіцієнт оборотності запасів

Таким чином врахувавши вплив облікової політики на показники підприємства можна досягнути як збільшення так і зменшення фінансових результатів суб'єкта господарювання.

Розглядаючи всі теоретично можливі варіанти, підприємства при формуванні власної облікової політики встановлюють її лише щодо тих господарських операцій та подій, які мають місце в їх діяльності або плануються в найближчому майбутньому. Кожне підприємство встановлює облікову політику самостійно виходячи зі своєї структури, галузі та інших особливостей діяльності. Має бути дотримано одну найважливішу умову — єдність облікової політики на підприємстві. Це означає, що принципи, методи та процедури, передбачені обліковою політикою підприємства, повинні безапеляційно застосовуватися всіма його філіями, представництвами, відділеннями та іншими відокремленими підрозділами. Отже, можна говорити, що облікова політика є не лише сукупністю методик з метою формування звітності, але й інструментом організації та управління бухгалтерським обліком на підприємстві [5].

Висновки з даного дослідження.

Вибір облікової політики повинен здійснюватися на основі моделювання, центральною ланкою якого є система обліково-аналітичного забезпечення. Процес вибору облікової політики включає дані бухгалтерського обліку, статистичного дослідження, різну маркетингову інформацію. В цьому проявляється нерозривний зв'язок бухгалтерського обліку з прийняттям управлінських рішень. При цьому інформація, яка досліджується, підлягає перетворенню шляхом її аналітичної обробки. Використовуючи облікову політику власники та адміністрація забезпечують максимальну ефективність господарської діяльності підприємства. Формування та реалізація облікової політики є тим інструментом, який дозволяє власникам побудувати бухгалтерський облік таким чином, щоб максимально задовольнити їх потреби в інформації для управління своєю власністю. Тому до формування облікової політики підприємства необхідно підходити з усвідомленням відповідальності [10].

Поряд з цим, слід враховувати вплив облікової політики на показники діяльності підприємства. Адже різні методи обліку призводять до різних фінансових результатів діяльності підприємства. Таким чином, при розробці облікової політики слід врахувати цілі інформаційного забезпечення різних груп користувачів облікової інформації.

Список літератури.

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
2. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та фінансової звітності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.minfin.gov.ua/news/view/mizhnarodni-standarty-finansovoi-zvitnosti--pereklad-ukrainskoju-movoiu---rik?category=dohidna-politika&subcategory=buhgalterskij-oblik>
3. Пархоменко В.М. Реформування бухгалтерського обліку в Україні: Плани рахунків: загальний та спрощений. Регістри бухгалтерського обліку / В.М. Пархоменко, П.П. Баранцев. – Луганськ: “Футура” ДСД “Лугань”, 2001. – 464 с.
4. Войтенко Т.В. Облікова політика – 2010: головне / Т.В. Войтенко // Податки і бухгалтерський облік. – 2010. – № ½. – С. 16-22
5. Радіонова Н. Облікова політика як методологічна основа управління підприємством / Н. Радіонова // Бухгалтерський облік і аудит. – 2015. – №2-3. – С.53-60.
6. Про облікову політику : лист Міністерства фінансів України від 21.12.2005 за №31-34000-10-5\27793. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2779201-05/sp:java-max20>
7. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standart-buhgalterskogo/>
8. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства: наказ Міністерства фінансів України від 27.06.2013 за № 635. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0635201-13?lang=ru>

9. Черній М.Я. Формування облікової політики підприємств на основі організаційно-технологічних особливостей діяльності/ М. Я. Черній// Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. –2012. – Вип. 2 (23). – С. 381–388.

10. Євдокимов В.В. Облікова політика підприємства як чинник управління величиною фінансових результатів / В.В. Євдокимов // Вісник ЖДТУ. – 2008. – №3 (45). – С. 77- 87.

11. Податковий кодекс України, від 02.12.2010 № 2755 – VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

12. Мулик Т.О. Облікова політика як інструмент управління оподаткуванням / Т.О. Мулик // Глобальні та національні проблеми економіки. – випуск № 4, березень 2015. – [Електронний ресурс] / Режим доступу до ресурсу: <http://global-national.in.ua>

References.

1. The Verkhovna Rada of Ukraine (1999), The Law of Ukraine "On Accounting and Financial Reporting in Ukraine", available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (Accessed 7 May 2019).

2. Council on International Accounting Standards (2018) "International accounting standards and financial reporting", available at: <https://www.minfin.gov.ua/news/view/mizhnarodni-standarty-finansovoi-zvitnosti--pereklad-ukrainskoiu-movoju---rik?category=dohidna-politika&subcategory=buhgalterskij-oblik> (Accessed 5 May 2019).

3. Parkhomenko V.M. and Barantsev P.P. (2001) *Reformuvannia bukhgalters'koho obliku v Ukraini: Plany rakhunkiv: zahal'nyj ta sproschenyj. Rehistry bukhgalters'koho obliku* [Accounting reform in Ukraine: Accounts plans: general and simplified. Registers of accounting], Luhans'k: " Futura" DSD " Luhan' ", Lugansk, Ukraine.

4. Vojtenko T.V. (2010), "Accounting Policy – 2010: The Most Important", *Podatky i bukhgalters'kyj oblik*, vol. ½, pp.6-22.

5. Radionova N. (2015), "Accounting policy as a methodological basis of enterprise management", *Bukhhalters'kyj oblik i audyt*, vol. 2-3, pp.53-60.

6. Ministry of finance of Ukraine (2005), "Order of the Ministry of finance of Ukraine "About accounting policy"", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2779201-05/sp:java-:max20> (Accessed 6 May 2019).

7. Ministry of finance of Ukraine (2016), "National provisions (standards) of accounting", available at: <https://bukhalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standart-buhgalterskogo/> (Accessed 7 May 2019).

8. Ministry of finance of Ukraine (2013), "Order of the Ministry of finance of Ukraine "Methodical recommendations on enterprise accounting policy" ", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0635201-13?lang=ru> (Accessed 7 May 2019).

9. Chernij M.Ya. (2012), "Formation of accounting policy of enterprises on the basis of organizational and technological peculiarities of activity", *Problemy teorii ta metodolohii bukhgalters'koho obliku, kontroliu i analizu*, vol. 2 (23), pp. 381–388.

10. Yevdokymov V.V. (2008) "Accounting policy of the company as a factor in managing the magnitude of financial results", *Visnyk ZhDTU*, vol. 3 (45), pp. 77- 87.

11. The Verkhovna Rada of Ukraine (2012), "Tax Code of Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (Accessed 6 May 2019).

12. Mulyk T.O. (2015), "Accounting policy as a tool for tax management", *Hlobal'ni ta natsional'ni problemy ekonomiky*, [Online], vol. 4, available at: <http://global-national.in.ua> (Accessed 7 May 2019).

Стаття надійшла до редакції 15.05.2019 р.